

Märdikuu

2. päiv
2010

Nummör
21 (217)

Leht mass erälde ostõn
5 kruuni (0,32 €)

UMƏ LEHT

VANA VÖROMAA RAHVA UMAN KEELN LEHT

**Tõntsu Tiit: valla piässi
asju ütenukun ajama!**

Kae lk 2

**Kuis latsialatsõ
võro kiilt mõistva**

Kae lk 3

**Ruitlasõlõ miildü-i
pääliina elo**

Kae lk 4

Leevälaat Kanepin

Ei olõ parembat asja ku lämmä leevä löhn. Ku tuu krõpõ koori- kuga päts ahost vällä tulõ, sis om terve tarõ toda hõngu täüs. Ja tuu om sääne, mis pand õkva suu vett juuskma.

Kanepin om iks ütõs ku tõõnõ leibä küdsänü. Sis ku taa vaht- sõnõ vabariik tulj ja uma põllu- lapi pääl nakati umma nissu ja rükä kasvata pruuvma.

Et noid küsüjit, et kes ja kuis iks õnnõ kuulda olj, sis tulliva Kanepi Valla Seltsi naase eel- midse aasta märdipäivä paiku koolimajan kokko ja võtsõva oppamise ette. Tulj kokko päält 30 inemise. Opati õkva algusõst pääle: kus juurõtust saa, ku kavva ja ku lämmän

piät saisma. Mõni virgõmb sai eski uma käega är pruuvi, ku paks tuu leevätainas piät iks olõma.

Naisil olj muidoki koton egäsugutsit leibü valmis küdse- tü. Nii saadi pruuvi, midä võissi mano panda, ku kiäki pruuvma nakkas.

Seo aasta kutsumi kõik uma kandi leeväküdsäjä 6. märdi- kuu pääväl kell 10 kokko Kanepi seltsimajja ja teemi üte märdipäivä leevälaada.

Saassi umavahel tiidmiisi vaheta ja midägi vöi-olla ka müvvä. Tõisi kutsumi ostma ja kindladõ andas maitsa kah. Jagami iks opõtust, ku kiäki taht esi pruuvi leibä tetä.

Kutsumi ka noid, kel om midägi muud umatettüt leevä kõrvast, kas võidu, sõira vai suidsulihha. Oodami kõiki häid mõttit. Kõnõlda ja küsüdä saat numbri 505 6297 päält.

Esitett leib. HARJU ÜLLE PILT

TOROPi MAIVE
Kanepi Valla Seltsist

Väimälän kõnõldas savvusannast

12. märdikuu pääväl kõnõldas Vöromaa kutsõhariduskeskusõ päämajja konvõrensitarõn tee- mal «Mi uma savvusann».

Kokko saias kell 10 hum- mugu. Päivä alostasõ Tarto ülikooli tudõngi, kiä kõnõlõsõ tuust, kuis nä Vöromaal tääm- bädse päävä sanna ja sannakul- tuuri uursõva.

Tudõngidõ jutu võtt kokko näide juhendaja Vösu Ester, kiä kõnõlõs viil eräle savvusannast maaturis- min, mink jaos tä uursõ Vöro- ja Setomaa turismital- lõ savvusannu.

Margna Epp kõnõlõs Vöromaa savvusanna- raamadu tegemisest. Viil

om juttu tuust, midä võrokõsõ esi ummist savvusannust tiidvā ja kõnõlõsõ ni tuust, kuis iks savvusann UNESCO ilmape- rändi nimekirja saia.

Päält kõnõluisi, nii poolõ nelä aigu õdaguspoolõ, tulõ savvusanna-tsõõriklaud.

Tuu takan märgõtõ- das, kuis savvusanna edesi uuri, kuis teedüst kokko kõfatas ja kuis saanu tuu kõgõ man abis olla.

Savvusanna-kõnõ- luisi vidävā iist Vöro- maa kutsõhariduskes- kus, Tarto ülikooli kul- tuuritiidüisi ja kunstõ instituut ja Vöro selts VKKF.

PLATSI LIISO
TSEHKENDÜS

UL

30. rehekuu pääväl peeti Haanin edimäst kõrda 100 kilomiit- re jala läbi saamisõ võistlust. Uma Leht kinkse võistlõjalõ, kiä kõgõ inämb näüdäs vällä, et täl om aigu kühl, T-hammõ kiräga «AIGU OM!».

Hammõ sai Vennikase Pille (46): viimäne naanõ, kiä pikä maa läbi sai. Kokko olj võistlusõl 75 võistlõjat, noist 23 naist. Rassõ ettevõtmisõga sai toimõ nelä naist. Pillel kullu tuus 14 tunni.

Pille eläs Laulasmaal ja pikki maid juuskõ miildüs tervele perrele: miis Piitre ja tütar Heleen joosi ilda aigu Kreekan 246 kilomiitret.

Haanin om innegi 100-võistluisi kõrraldõt: 100 km rattamaraton, talvõl ka 100 km suusõ pääl. Ette- võtmisi vidä Tupi Ivar spordiklubist Haanja Rattamaratonid.

OJARI TRIINU

LEOLA KÜLLI PILT

Vennikase Pillel aigu om: täl es olõ hallõ 14 tunni aigu är pruuki, et 100 kilomiitret jalaga läbi saia.

HARJU ÜLLE PILDI

Lindora laada pääl (28.10) olj nätä mitmit võrokeelitsit silte: Haani naasõ möi umma kraami uman keelen, kirämiis Contra olj Urvastõ kama paki pääle kirotanu tuu kitmises võrokiilse luulõtusõ. Ülemise pildi pääl mõnõ muu võrokeelidse asä.

Võistlus «Uma kiil pildi pääl». Võro instituut kuulutas vällä pildivõistlusõ «Uma kiil pildi pääl». Võistlusõlõ oodõtas pilte asõst, mink pääl om pruugit võro kiilt. Pildistämises passis egä asi, kon om võro kiilt nätä: sildi, juhatusõ (viida), kleepsu, T-hammõ ja nii edesi. Võistluspilte piät näütämä võro kiilt kiräligun pruukmisõn. Pilt piät kõnõlõma hindä iist, a oodõtas ka pildialkirja vai ku vaia, veidü pikembät seletüst pildi kottalõ.

Saata vöi ka pilte, kon pääl om nätä seto, mulgj ja tarto kiilt, (eski läti vai vinne kiilt, ku pilt om tettü Vöromaal). Pildistämise matõrjaali vöi võistlusõ aigu ka esi mano tetä, näütüses meisterdä vahtsõnõ võrokiilne silt ja tetä tuust pilt. Üts pildistajja vöi saata mitu pilti, a egä asä kottalõ piät olõma õnnõ ütõs pilt. Pildi vöiva olla nii vahtsõ ku ka varrampa tettü. Ku saadat pildi, kirotagõ mano pildi autori nimi, telefoninumõmõr, e-posti aadress, pildi tegemise aig ja pildi seletüs. Pilte oodõtas aadressi kaile@wi.werro.ee pääle. Pildi pandas kõigilõ kaemisõs Internetti <http://nagi.ee/photos/ebe-kai/sets/290325/> pääle. Konkurs lät käümä võro keele näädäil (1.–7. 11. 2010), pilte oodõtas vabariigi aastapääväni (24.02.2011), avohinna andas kätte imä- keelepäväl, 14. paastukuu pääväl 2011. Teedüst saa Kabuna Kaile käest tel 525 3215, e-post kaile@wi.werro.ee. UL

Navi kalamiis sai kodojärvest «elo kala»

HARJU ÜLLE
ylle@umaleht.ee

Kalamiihil om õigus, et ku ilm kehvas käänd, sis nak- kas kala võtma: Navi külä kalamiis Otsa Kallõv, tõõsõ nimega Muakogõr tõmmas kats näädälit tagasi kodotalo alt Põrmu järvest vällä uma elo kõgõ suurõmba havvõ: 7,61kilodsõ puragu.

«Mineväästa sai säält kah sama kotussõ päält inne ijä tulõkit kats kolmõpoolõkilost,» selet kalamiis elo kala saamist suurõ ähinäga. «Säält om järve kõgõ süväm kotus, 3,3–3,4 miitret, suvõl mõõtsõmi kajaloodiga.

Vissi ütõs tossin kõrda ja häste pikk viskaminõ tull allatuult. Sai mõnõ miitre kerri ja ollgi otsan. Õkva tundsõ, et tuu om elo kala! Olli purdõ pääl ja haug tahtsõ purdõ tokkõ ala tõmmada hinnäst – kavval kah, vana kala! A ma vidi tä kavvõmbalõ viirde, ütõs kümme minotit jandsi timä- ga. Ma ei olõ nii kavva võidõlnu ütõgi «rüüvliga!» Pandsõ näpu lõpussõ taadõ ja tõmbsi är maa

pääle: väega napilt – kolmõ haroga konks olj suunukan! 98 senti pikk ja 7,61 killo.»

Kallõv kõnõlõ viil tuust, kuis tä suurõ kala peräst tsipakõsõ häppü jäi: « Oll vanaesä 110. sünnüaastapäiv ja tädi tull Tal- nast küllä, lätõ imä ja velega Vahtsõliina kalmuaida. Ütli tädile, et ku saa havvõ, anna sul- lõ. Tädimiis taht väega värskit kalla. A rekordhaugõ saa es jo är anda. Käkse tuu sanna är ja tädile es näütägi!»

Kallõv puhasõ kala õkva

tuusama õdak är. «Õdagu küdsi edimäde pannitävve, hummugu kats pannitüt muna ja piimäga, pipõrd ja suula parasjago. Õdagu viil nelä pannit- üt: säidse suurt pannitüt sai kokko!» jutust tä. «Võrol Tarto uuldias kalapoodin om havvõkilo 60 kruuni, Rimin ja Selverin 65.70, sääne haug olõs masnu 450 kruuni. Nii et iks suur abi rassõl aol, mitmõs pääväs süvväl!»

Eelmäne rekord olj Otsa Kallõvil peri aastast 2001 – 6,6

killo. «Õnnõ piät iks kah olõ- ma, tuust ei avida, et kõva kalamiis olõ,» selet tä tähtsälõ. «Näütüses Koržetsi Vladislavi rekordhaug om alla viie kilo. A Tilsli mehe saiva seo suvi Vahtsõ-Kuustõst Eesti 50 aasta rekord-karpkala – 18,5 killo.»

Rekord-kallo om mi kan- dist viil vällä tõmmatu: nätlõ inne Muakogõrõ rekordkalla sai Võrtsjärve limnoloogiakeskusõ tiidjämisi Krause Teet Põlva järvest ligi 11kilodsõ havvõ (tuu olj kühl võrguga), lehekuun tõmmas Maadi Arvo Erästvere järvest 11kilodsõ havvõ, Nikolai Šaduro sai piimäkuun Vagu- last 9kilodsõ puragu.

Otsa Kallõv om kokko rehken- dänü, et om elo jooksul Põrmu järvest kokko paar tuhat haugõ saanu, pluss muialt. «Külämche kõnõlõsõ kõik aig, et kulõ, taa järv om sul ammu tühäs püvvõt! A mõtlõ, ku havvõl om 200 tuhat mafaterrä ja üteldäs, et ütõs protsõnt jääs elämä, tuu tege 2000 haugõ! Ku järven kümme haugõ küdõ, sis tulõ näid joba 20 000!» rehkenädi tä.

PILT ERÄKOGOST

Otsa Kallõv sai Põrmu järvest elo kõgõ suurõmba havvõ.

Latsiaiah umma otsmah

NUTOVI MIRJAM

Midä arvasõ 5–6aastadsõ Võromaa ja ku häste nä võro kiilt tundva, sai perrä uuritus Puigal Siilikese latsiaiah.

Küsse latsi käest lämmistuses, et mis maa tuu Võromaa õigõhe om? Latsõ hõiksi taa pääle, et Võromaa om Eestimaa. «A mink peräst sis Võromaad just Võromaa kutsutas?» Muidogi mõista õks tuusamadsõ Võro liina peräst – taa omgi latsi meeldest ainumanõ põhjus.

«A latsõ, miä ti arvat, kiä Võromaal eläse?» küsse edesi. Läbisegi hõigutust vastussist tulf vällä, et Võromaal eläse õks inemise ja kassi ja pini ja lamba ja kitsõ, a säändest elänigust nigu võrokõnõ es tiä latsõ midägi.

Küsse sis latsi käest, et kas nä ei olõki võrokõnõ? Nigu üttest suust tulf vastussõs, et nä kõik omma cestläse. Kõrraga hõigas Orro Kert (5): «A ma mõista võro kiilt!», ja lugi taa teedäandmisõ pääle uhkõlõ: «Ütsi-katsi-kotsi!».

Kas latsiga kõnõldas kotoh võro kiilt? Taa pääle lasi latsõ helkävide silmiga läbisegi õhku võimsa «Jaaa!» ja «Eiii!».

Kahru Kevin (6) võt sis

NUTOVI MIRJAMI PILT

Takah (kuralt) Kahru Kevin(6), Horni Christopher (6), Palmi Markus (6), Kolpakovi Anna Leena (6), Posti Mailis (6), iih (kuralt) Smiti Markus(5), Orro Kert (5), Koppeli Rasmus (6), Rannula Marko (5), Linnu Leandra (5), Kikka Rico (6), Saarniidü Jörgen (5).

sõnna ja and teedä, et timä mõist kah võro kiilt. «Midä sa mõistat?» Poiskõnõ mõtõl veidikese ja ütõl: «Üts, kats ja hand – hand om saba. A inämb ma tiä-i.»

Küsümisele, kas latsõ tahasi, et näidega kõnõldasi võro kiilt,

tulf latsi suust esieranis võimsa «Jaaaaa!». Mille? Palmi Markus (6) and lihtsa ja loogilidsõ vastusõ: «Sis saa võrokiilside inemiisiga kõnõlda.»

Taa pääle ütõl Saarniidü Jörgen (5), et ku vinne keeleh kõnõlda, sis saa nalla, a ku võro

keeleh kõnõlda, sis saa viil inämbki nalla. «Ku cestti keelen kõnõlda, sis saa-i midägi, esiki nalla ei saa.» võt Rannula Marko (5) arotlusõ võro keele tarvilikkusõst kokko.

Puiga latsiaid Siilike om teedä-tunnõt tuu poolõst, et nä

võtva egä aastak ossa Võro-Seto näutemängupääväst, koh mängitas õnnõ võrokeelitsit tükke.

Timahavadsõ vanõmba rühmä latsõ ei olõ viil näutemängu opma naanu ja tuuperäst nä ka tiä es tuust kõnõlda.

Vahtsõnõ võro-eesti sõnaraamat latsi tiidmiisi läbi

Kahr – et üte latsõ perrenimi om Kahr, sis arvi latsõ, et kahr omgi Kevin. A ku tulõ vällä, et kahr om karu, suta es latsõ umma imehtüst kääki: «Karul? Kas sis Kevin omgi karu?».

Upin – taad tiidsevõ latsõ ku üttest suust, et seo om õun.

Susi – arvati, et taa om arvada huss, nikani ku Kolpakovi Anna Leena (6) hõigas, et susi om hunt.

Tsirk – kasvataja tulli latsilõ appi ja ütli, et näil om ütõ sääne laul, kon tsirk seen om ja nii tullõgi latsilõ miilde, et tsirk om lind.

Müger – Rannula Marko tiidse kõrraga, et taa ellä om mutt.

Vatsk – latsõ pakiva kül vattu, pakki ku pakast. Peräkõrd pidi näile iks är ütlemä, et vatsk om sääne koogi muudu hüä kraam.

Hainaritsik – Orro Kert tiidse kõrraga, et taa om rohutirts.

Kõiv – nõna, kõrv. Ku ütli, et taa om ütõ puu, pakuti ka tammõ, vaherd, pedäjät ja lõpus ka õigõhe, et kask.

Verrev – veri.

Hamõ – habe, hammas, särk.

Siug – linnuke, vares, rohutirts. Väliku Posti Mailis (6) tiidse, et taa om uss.

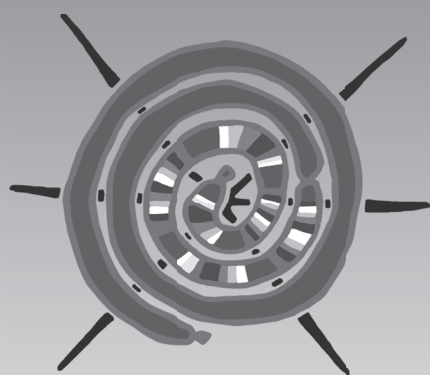
Uma Pido – tiit esi pido ja sis kutsut kedägi küllä.

Tsura – siga.

Näio – nälg.

Petäi – petersell, vaher, mänd.

Päiv – Rannula Marko tiidse, et tuu tähendäs, et päiv paisutus ja vällä om illos ilm.

UMA MEKK

1. UMA MEKK SUURLAAT 13. MÄRDIKUUL KELL 10–16
VÕRO SPORDIHALLIN (RÄPINÄ MNT 3A)

→ Kaupmiihi tulõ lähküst ja kavvõmbalt!
→ Hääd-parõmbat saa kotussõpääl ja kodo ütõn kah!

Laadamuusikat tegevä Võro, Verska ja Antsla muusigakooli opilasõ ütõn oppajidõga ja punt Uma Käkk

Võromaa kutsõhariduskeskus pakk maitsa vanno häid süuke

Mõnistõ muusõumi viläterä-tüütärõ latsilõ

Kõgõ parõmba paigapäälitse söõgi tegejä saa avvohinna

LAAT OM KÕIGILÕ MASSULDA!

Päivä vidä Palmiste Arlet

Kirjapandminõ ja täpsemb kava tel 502 8783 ja <http://www.voruleader.ee>

UMA MEKK om märk, miä antas Võromaa mullast peri ja paigapäälitse inemise hoolõga kasvatõdu ja lämmä süämega tett söõgipalalõ

Elo perämäne savvusann

1960. aastaga sügüse, pääle Ukrainast tagasitulõkit, osti ma Rāpinä lähkohe Toostõ-Alaviirde hindäle väikese popsõ elämise.

Mi kõrval elli ütõk vana ja haiglanõ naistõrahvas. Timä elomaja mano olõ ehitet ka savvusann. Järgmidsel aastagal lätõs tuu naabrinaanõ är Naha küllä elämä. Kõik töõsõ huunõ vidi timä ristipoig hindäle är küttest, a sanna joudsõ mina hindäle kaubõlda. Sann olõ viil kõrralinõ, õnnõ tuu olõ halvastõ, õt mino elämise poolõ säläga. Sai suu päält sammõl valmist tuudu, sann lakja võetu, kodolõ lähembäle müürükivi paika pantu ja sann vahtsõst ütõs sammõldõdus, näoga kodo poolõ.

Pääle mino ja mu elokaaslasõ Aino elli mi man ka viil mu imä tädi. Ku ma edimäst kõrda sanna är kütõ, sis lubasi sanna minnä vanatädil kõgõ inne. Vanatädi tahtsõ veiga kõvva lõõnat ja pallo vihtu. Vanatädiga ütõh lätõs sanna ka Aino. Peräst Aino

Savvusann

Võromaa inemiisi mälehtüse savvusannast: kuis säääl kütõ, midä kõnõldi, midä pääle mõskmisõ viil tetti ja miä viil sannast meelen om.

kõnõlõ, õt tädi lask nii sääntse lõunõ, õt Aino pidi kãpilde põrmanduh olõma niikavva kooni tädi hinnäst vihõlõ. Ku tädi sannast kodo tulf, sis timä tennäs kõgõst hingest jumalat, sanna chitãjãt, viikandjat, sannakõtjãt ja sausõtjãt. Tädi pallõl jumala käest hüvvã tervüst ja pikkã ikã toolõ inemisele, kiã olõ tãlle nuu sannamõnu andnu.

Ma kullõlsi toda jumalapallõmist päält ja pei peenõkeist naaru. Mullõ olõ tuu veiga võõras, selle õt ma esi õs olõ opnu jumalat pallõma. Kõik aig olli tütõtanõ komsomoli lüükehitiisi pääl, olli hannani verevãt poliitikat tãus. Kommunism olõ jo jumalavastanõ. A tuu, kuis kadonu vanaimã minno 5–6 aastagadsõlt kaõa man jumalat

pallõma opaõ, olõ ammuki meeldest lãnnõ. Vahepääle olõ jããnõ sõda ja pikã Vinnemaal cledü aastaga. A tuukõrd õs jãtã ma Ainolõ õks nalaga poolõst sosis-tamalda: «Nãct, tãdi õs pallõgi sullõ jumala käest tervüst, pikkã ikã ja õnnõ elõh!» Tuu pääle kai Aino mullõ kufastõ otsa.

Ma tei sanna suurõmba kerese. Kerese sisse panni ka suurõ katla, koh olõ hüä mõsuvett lämmãst aia ja tsiakardõhkit kiitã. Sannah sai muidogi ka lihha suitsõdõdus. Lihha sai veiga hüä.

Toda sanna sai ma tarvita niikavva ku mu elãmine jãi maaparandusõlõ ette. 1967. aastagal ostigi hindäle Rãpinãhe elãmise. Siin om mul ilma saulda sann.

ÄMARIKU VOLLI

Innembi

Küdsãmãldã leevãtego

Olõ edimãdse Eesti Vabariigi aig 1939. aastagal. Maainemise saiva söõgikraami suurõmbalt jaolt uma nurmõ päält ja laudast. Maaperre kasvadi rükã. Terã viidi veski mano ja tetti leevãküdsãmise jahus.

Kõik maaperre, ka mi pere küdsi hindã jaõs esi leibã. Imã pandõ leevãmõhhe vett ja segãsi

sinnã mano jahhu. Juurõtus olõ perãmãdse leevãküdsãmise aost mõhe põhja jãtet. Kohetus pidi ütõpäiv lämmãh saisma ja hapnõma. Sis kastõti nii pallo jahhu mano, et sai pãtse tegemises paras tahas.

Olõ kündlekõu, lãtsimi vãllã esã meisterdedü perãriiga sõitõma. Mürsimi lumõh nikagu kãe ja jala naksi külmãmã. Joosi tarrõ, võti suurõmba rõiva sãlãst ja ronõ aho pääle lämmãhe. Veidikese ao perãst jãi magama.

Tuu päiv olõ ka leevãküdsãmõne ette plaanitu. Imã olõ mu

magamisõ aigu leevãkohetusõ mõhega truuba pääle lämmãhe nõstnu. Herãsi ütõs ja tundõs, et kõtt om väega tũhi. Hüpsi kipõstõ aho päält truuba pääle ja säält põrmandu pääle. Mu ündriguhand jãi mõhe kõrva taadõ kinni, tõmmas mõhe leevãkohetusõga põrmandu pääle. Mõhk olõ küllõle ja vetel tahas vaio põrmandu pääle. Joosi ruttu kütõki, haari tsiãsõõgi pangi ja ammudi ruhmikuga tahta pangi. Tsiãlõ sai hüã süük, a perre jaõs jãi leevãtego küdsãmãldã.

KARVA KATRE

Valimise lätsi häste

KELDRI ENNO

2009. aasta rehkeuuh olli valimisõ. Et olõ Eesti Vabariigi kodanik, sis otsusti esi kah valima minnä. Ega näid egä päiv peeta-i. Süüma piät egä päiv.

Naksi Haani poolõ jalotama. Peräle jõudsõ häste. Kõgõpäält lätsi vallamajja. Sääil istsõva lavva takah kolm vai nelvi ilosat naistõrahvast. Teredi ja küsse, et kas siin ma saa umma tahtmist täütä. Üteldi, et saat ja küsti paprit (*isikut tõendav dokument*). Võti rahakoti vällä ja naksi passi otsma. Ja määne jama. Olli kodo unõhtanu. Mitu üüd es olõ maganu. Esiki üüse mõtli, kedä tulõ valli. Viimäne õdak inne valimiisi sei sisse puul õllõklaasi luminaali. Kadonu esä olf jahimiis ja timä pandsõ tuu pulbriga rebäsidi magama. A mullõ es tii midägi. Hummogu olli niivõrd uninõ, et es olõ meeleh paprit ütch võtta. Rahakotih olf külh pangast raha vällä võtmisõ papõr numbriga. Tetti selges, et tuu nummõr ei kõlba. Lõudse viil ütch är kraabidu telefoni Simpeli kaardi. No mis sa kurat ütlet – toda nummõrd kah es taheta. Miil läts nii kurvas, et astõ vällägi är. Sis näi, et ütch kodusõpääline

PLATSI LIISO TSEHKENDÜS

tutva miis tulõ poodi mant vallamaja poolõ. Küsse, et kas timä um joba uma kohusõ är täütü. A timä es lupa minnäki. Käsi timäl minnä tarõ mano ja tagasi tulla papridõga, et

sis mu iist valigu är. Kandidaadi nummõr olf mul meeleh. A timä rehäs käega. Soovif mul sita sisse mitte astu. Muidõ pääl valimiisi nakka kõikõ esihindäle süüs pandma.

Sis näi, ku ütch takso sõif Munamäe puult allapoolõ. Panni ruttu tii poolõ juuskma, a sattõ ja lei jala är. Taksojuht, hää miis, pidi kinni ja lubasi minno Kubijalõ pedäjide ala är viia.

Ma käsi tedä sinnä minnä, kost tä vällä om tulnu. Sis seledi uma pahandusõ är. Timä küsse: «Kas sul rahha um?» Ma ütli, et kotoh um katõ nädäli söögiraha. Käändse autu ümbrõ ja naksimi sõitma.

Tagasi tullõh käändse rahalugõja kinni. Kõnõl mullõ, et tiksmise aigu pelgäs mulkõ pääl põrotamist. Ja ollimigi Haanid tagasi. Küsse ütch Koidulart kümne kilomeetri iist. A mul olf hää tujo ja anni kats. Oi, ku hää miil sai taksojuhil kah!

Lätsi vahtsõst vallamajja ja viski uma passi lavva pääl. Kaeti passi ja anni ütch paprõ pääl uma allkirä.

Passiga anti ütch paprõlipak kah ütch ja näudäti näpuga saali otsmisõ saina poolõ. Kiäki olf vist kardinit mõsknu ja saali nõõri pääl kuioma toonu. Noidõ rõividõ taadõ minno kästigi. Sääil kardina takah olli laud ja tuul.

Istõ tooli pääl ja panni ütch

kolmõkodusõlidsõ numbriri kirja. Lätsi vafoipaigast vällä ja astõ tollõ kõgõ tähtsambä puldi mano. Tuu kinä provva lei lipagu pääl templi ja kässe mul lahkõ sisse tsusada. Ma võtsõ mütsü pääst ja vaotigi sisse. No kül olf mul hää miil, et är sai uma tahtminõ täüdetüs.

Tulli vällä ja mõtli, mis tetä. Raha anni är, poodi mano asja nüüt ei olõ. Naksi kodo poolõ liikma. Läts ütch tunnikõnõ är ja olligi kotoh. Viski hindä sängü pikäle ja jäigi magama. Tõõnõ päiv lõuna aigu heräsi üles. Või-olla nakaõ tuu rebäsidi magama pandmisõ mürk mõoma, et nii palfo aigu magasi. Ögatahes unõh näi mitu kõrda valimiisi.

Valimiisi pääl inämb es mõtõ. Naksi söögipoolidsõ pääl mõtõma. Raha läts valimiisiga är. Kevjäjä panni 25 korvi kardokit, a sügüse sai kats. Tsiga sei suurõmba jao är. Sai õnnõlik ka olla – maaha panni vana kardoka, a üles võti vahtsõ. Mis tuust, et veidü.

Naksi egä kolmõ päävõ takast Haanihe käümä. Korssi tii veerest tühje pudõlit. Ku Haanihe sai, olf kott pudõlit täüs. Osti paar leibä ja asi jutih. Mul um kotoh uma kaiv, parhilla viil saa vett ka ilma rahalda. Inemise mugu vingva, et masu aigu um rassõ ellä. A ma saa är ellä, olkõ masu vai maru. Piät mõistma.

RÄMMANNI KADRILIIS

Pääliina-üllätüse

Perän Tañalõ kolimist ei saa ma inämb hulgalõ asõlõ pihta.

Näütüses mu kats kassi, mis om näide olõman olõmisõ mõtõ? Kas jummal lei nä mullõ tarrõ liivakasti sitmisõs, tuujaos, et nä mul koton asju lahussi ja kõik aig elämist segi käännässi?

RUITLASÕ OLAVI, pagolanõ

Heldur kah om lõpus hinnast kokko paknu, kos olf iks võhl, ei tiia kuis jummal tedä nii kavva maa pääl hoitsõ!

Surmakuulutusõ olli selge ja asalik teedüs, mitte nigu Postimehe netiküle parhillaõ teedäandmisõ.

Sääil omma päälkirä

nigu: «Naiste madala seksisu võti võib peituda ajus», «Kuidas paigutada asju külmkappi?» ja «Kelly Osbourne: võtsin 50 tabletti päevas».

Mu vanasõ võtsõ kah 50 tabletti päävõn, tä olf nii haigõ, võtsõ inne süüki peoga süämeja pankreasõrohto, vererõurohto ja siitmisfermenti. Päält süüki võtsõ tõsõ peoga pääl. A tä es panõ tuud kunagi suurõ kellä külge!

Ütest asast olõ külh siin Tañan joba arvo saanu. Suur kaubakeskus om suurõ kaubakeskusõ otsan, kõik om suurt paska täüs ja egäle viimätlele ku mõttõlda sitatükile om säälsaman poodin kuumõtjaidõ põskiga ostja niisama häste ku olõman.

Mu jaos om seo üllätäv, Tañna inemiisi üllätäse tõsõ asä, näütüses Postimehe artikli, päälkiräga «Siga pakub kuhjaga üllatusi!», kon süldikiitmisest juttu. Vot sulle seh?!

Tossu Tilda pajatusõ

«Pall linnaõ pauguga võrku!»

Paarkümmend aastat tagasi pei spordiveteraani liina veeren ütch asutusõ saalin pito. Sinnä tull liinaliibussiga sõita. Buss sai rahvast peris täüs. Tõisi hulgan olf umaaignõ maadlõjijõ trinjä uma naasõga.

Sääil bussin olf viil ka ütch inneskine juuskja ja kargaja: pikk ja kõhna meesterahvas. Nigu ontlik kavaliir iks, naas tä maadlõjijõ trinjä naasõl mäntlit säälst avitama.

Tuul aol, ku timä provvat teenind, trehväs rõivaruumi mano spordiveteraanõ ütüsüse

naispäälik – inneskine võrkpallimängjä. Tuu kai rõõmsalõ juuskjat ja ütch: «Ummõhtõ nüüt näi är Eeri naasõ!»

Tuu pääl kostõ maadlõjijõ trinjä: «Siiaamaani om tä iks mu naanõ olnu!» Abivalmis kavaliir kai, et raskõjõustigu mehega maad massa-i jaka. Tekk patukahitsõja näo ja ütch kurva heluga: «Mis tetä, mul om sääne ulf muud võõrilõ naisilõ külge lüvvä!»

Asi olf nafas är käänet ni olti sõbra edesi. A ku maadlõjijõ trinjä koton naasõga tuust juhtumisõst kõnõl, ütch tä võrkpallimängjäst pääligu kotsilõ iks pahatsõlõ: «Pall linnaõ pauguga võrku!»

Kuuluda

Kuulutusõ saatkõ info@umaleht.ee vai kõlistagõ tel 78 22221

Huuldaja võtt hindä mano vanainemise, kedä om vaia passi. Tel 5364 1761.

Teemi ti maamajja kõrraligu joogivii- ja tsolgivüisüsteemi! Ehitämi tsolgi- ja viitorstikkõ, mõõmi ja säemi paika septikõ-kogomispütte. 5,5 t lintkopa rent. 10 t kuurmakaaluga treileri rent. Tüüd teemi üle Eesti. www.jyritoru.ee, teedüs: jyritoru@jyritoru.ee, tel 5814 5117, 515 1985.

Vussilännü tiatrihkäümine

Ostimi joba varra piledi arvudiga är, olf hää pakminõ: puulmuidu Tarto liina Vanemuisõ tiatrihe balletietendüst kaema.

Et tiatrietendüs olf nädäli sech, tull vanõmbil tüü mant hinnast vabas kaubõlda. Esiki ma võisõ jättä koolitükü järgmädes pääväs tegemälä.

Valmistimi umma tiatrihe minekit joba mitu päivä varramba ette: papa vikse kängä

är, viikse püksi kah, mamma otsõ vahtsõ kleidi vällä. Papa kai massina kummi üle, mõskõ massina tolmust puhtas – kuis sa läät musta massinaga liina, ilmarahvas jo naard.

Ku tiatripäiv kätte jõudsõ, olli kõik väega herevil. Olf vaia hiussit säädi ja kleiti pruuvi, papa ai esiki habõna maaha. Ma tei hindäle krussi päähjä ja värve kah hinnast veidikese. Mamma otsõ uma chtekarbist kõgõ ilosamba chte vällä.

Ku ollimi hinnast üles lõõnõ,

alaõ sõit Tarto liina poolõ. Kai mi õgas juhuse viil mitu kõrda üle, kas piledi omma õks ütch.

Ku tiatri mano saimi, pand meid imehtämä tuu, et autidõ saisukotussõh olf nii veidü masinist ja rahvast liiku ka veidü.

Papa mõtõl, et taa asi nakkas tan külh jo andsakas kiskma. Ma trõõste, et jo sis balletietendüs ei huvida rahvast nii väega. Lätsimi tiatrimajja sisse ja ma kai, et midägi om nigu tõistmuudu. Uss, mis vei rõivaruumi, olf hoobis kinni.

Latsilõ

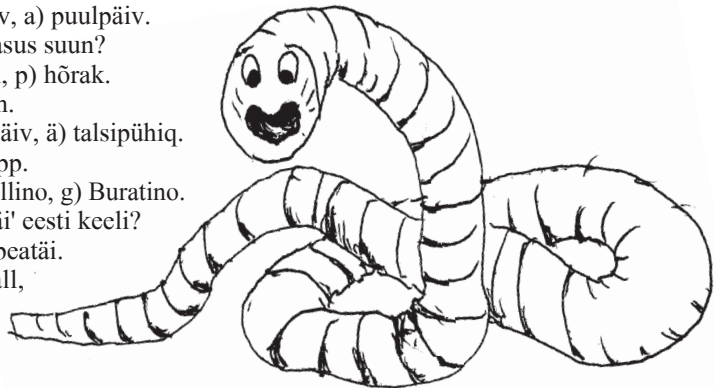
Vastussit oodõtas: Uma Leht, Tartu 48, 65609 Võro liin vai info@umaleht.ee.

Vastussõ man olku kirän nimi, vannus, aadrõs ja telehvoninumõr. Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit.

Mineväkõrdsõ mõistatusõ vastussõs tull: varsti om käen koolivaihoiga! Avvohinna saa Lillma Rosita (10) Vaabinast.

Märgiq vällä õigõq vastusõq! Ku olõt vastanu õigõhe, saat edimäidsist vastussidõ tähist kokko ütch eläjäkese nime. Tuu saadaq meile ildambalt 11. märdikuu pääväs!

1. Saar, miä om Peipsi järven. s) Vilsandi, n) Muhu, m) Piirisaar.
2. Midä tähendäs 'liin' vanan võro keelen? a) kants vai loss, o) liiv, e) supp.
3. Päiv, miä tulõ päält riidit? i) pühapäiv, u) tsiapäiv, a) puulpäiv.
4. Verrev mari, miä kasus suun? r) palohk, v) kurõmari, p) hõrak.
5. Tähtpäiv märdikuun. a) katripäiv, õ) martapäiv, ä) talsipühik.
6. Pikä nõnaga puupupp. b) Cippollino, d) Appellino, g) Buratino.
7. Midä tähendäs 'petai' cesti keeli? ü) peata, õ) mänd, ö) peatäi.
8. Verrev miis maa all, hiusõq maa pääl? l) põrknas, k) puu, t) võti.

Mõistatusõ mõtliq vällä PERÄMÄDSE ENE ja FASTRÕ MARIKO, joonist SAARÕ EVAR

Võrokeelitsit Jussi-multikit näet: www.lastekas.ee → Jussi multikad → multikaq võro keelen!

Käu Uma Lehe suur jutuvõistlus!

Oodami juttõ 12. märdikuu päävani!

Lähkumbät teedüst saa minevädsest lehest, www.umaleht.ee päält ja tel 78 22221.

Säinasti Asta – 65 Säinasti Enno – 75

Kallis ESÄ, kallis IMÄ, tummus, nigu aig õnnõ juusk. A ku aig ka veidü kipõlt juusk, olõti mul iks ESÄ-IMÄ.

Palfo õnnõ juubõlis suuv poig Silver perrega.

Pallõdõ lemmik ABAKHANI PUUT no õgal puul Eestin

Osta mi e-poodist

www.abakhan.ee

Edimädele 150-le ostjalõ hinna all 20%
Ku ostat kraami inämb ku 1000 krooni iist, tuvvas kaup kodo ilma iist (v.a müübli)